

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/257/2015
Identifikačné číslo spisu: 1015200238
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1015200238.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Ľubici Filovej, v právnej veci žalobkyne: C., zastúpená: JUDr. Milan Cíbik, advokát, so sídlom Tomášikova 4, Bratislava, proti žalovanej: Univerzita Komenského v Bratislave, so sídlom Šafárikovo námestie 6, Bratislava, zastúpená: JUDr. Ján Benčura, advokát, so sídlom Záhradnícka 41, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia rektora Univerzity Komenského v Bratislave č. OŠV 254/2015 DIV/8 zo dňa 17. januára 2015, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/33/2015-87 zo dňa 17. júna 2015, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/33/2015-87 zo dňa 17. júna 2015 m e n í tak, že rozhodnutie rektora Univerzity Komenského v Bratislave č. OŠV 254/2015 DIV/8 zo dňa 17. januára 2015 v spojení s rozhodnutím dekana Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave č. ŠO 1096/2014 DIV/8 zo dňa 09.12.2014 z r u š u j e a vec v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie podľa § 250j ods. 2 písm. c/, e/ Občianskeho súdneho poriadku.

Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania v sume 140,- eur za zaplatený súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia v sume 374,75 eur na účet jej právneho zástupcu: JUDr. Milan Cíbik, advokát, Tomášikova 4, Bratislava, v lehote 30 dní.

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č. k. 2S/33/2015-87 zo dňa 17. júna 2015 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia rektora Univerzity Komenského v Bratislave č. OŠV 254/2015 DIV/8 zo dňa 17. januára 2015, žiadajúc súd, aby rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 2S/33/2015-55 zo dňa 20.02.2015 o odklade vykonateľnosti rozhodnutia rektora Univerzity Komenského v Bratislave č. OŠV 254/2015 DIV/8 zo dňa 17.01.2015 v spojení s rozhodnutím dekana Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave č. ŠO 1096/2014 DIV/8 zo dňa

09.12.2014. Účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že podľa čestného vyhlásenia podpísaného dňa 04.11.2014 pracovníčkou študijného oddelenia FMFI UK v Bratislave L. Q. P., menovanú dňa 03.11.2014 navštívil študent uvedenej fakulty (požiadaval o zachovanie anonymity) a informoval ju o aktivite podnikateľského subjektu, ktorý na webovej stránke www.K.sk ponúka rôzne služby študentom. Jednu z ponúkaných služieb považoval za nečestnú a to vypracovanie príkladov a následné zaslanie skúšanému študentovi počas skúšky elektronicky a za poplatok. Ako dôkaz o nečestnej činnosti predložil e-mailovú komunikáciu, ktorú viedol s pracovníkmi podnikateľského subjektu ako fiktívna osoba - potenciálny záujemca o vypracovanie príkladov počas skúšky. Dňa 05.11.2014 bolo voči žalobkyni začaté disciplinárne konanie pre disciplinárny priestupok podľa čl. 4 ods. 5 písm. e/ Disciplinárneho poriadku UK pre študentov, ktorého sa mala žalobkyňa dopustiť tým, že v rámci podnikateľskej činnosti ponúkala „on-line“ vypracovanie skúšok za poplatok. V písomnom vyjadrení k začatému konaniu žalobkyňa uviedla, že spoločnosť K., spol. s.r.o., v ktorej je spolu s ďalším študentom L. L. spoločníčkou a konateľkou, sa venuje primárne sprostredkovaniu doučovania študentom. V záujme vylepšenia postavenia spoločnosti vo vyhľadávачoch im bolo odporúčené umiestniť na web kľúčové slová, ktoré študenti vyhľadávajú. Preto bolo na stránku umiestnené ako marketingový ťah aj oznámenie „vypracovanie skúšok“. Vedeli, že to technicky nie je možné zrealizovať, nakoľko počas skúšok je zakázané používať mobilné telefóny a inú komunikačnú techniku, pričom porušenie týchto pravidiel znamená vylúčenie zo školy. Fiktívnemu študentovi ponúkli pomoc pri skúške bez vopred premysleného riešenia, v snahe vyhovieť jeho požiadavke a nestratiť na neho kontakt. Žalobkyňa oľutovala, že študentovi dali ako odpoveď na riešenie jeho problému návrh nedovolenej nápovedy, táto však nebola zrealizovaná ani v jednom prípade. Žalobkyňa uviedla, že celý problém ju veľmi mrzí a plynie z neho pre ňu veľké ponaučenie.

Po prejednaní disciplinárneho priestupku oboch študentov na zasadnutí disciplinárnej komisie fakulty dňa 01.12.2014 disciplinárna komisia odporučila uložiť žalobkyni a študentovi L. L. podľa čl. 8 ods. 3 Disciplinárneho poriadku UK disciplinárne opatrenie vylúčenie zo štúdia. Dňa 09.12.2014 vydal dekan Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave rozhodnutie č. ŠO 1096/2014 DIV/8, ktorým podľa § 72 ods. 2 písm. c/ a § 72 ods. 4 zák. č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysokých školách“) a podľa čl. 10 ods. 1 a čl. 5 ods. 1 písm. c/ Disciplinárneho poriadku UK uložil žalobkyni na základe návrhu disciplinárnej komisie fakulty disciplinárne opatrenie vylúčenie zo štúdia za disciplinárny priestupok podľa čl. 4 ods. 5 Disciplinárneho poriadku, ktorého sa žalobkyňa dopustila v období najmenej október až november 2014 tak, že v rámci podnikateľskej činnosti na stránke ponúkala „on-line“ vypracovanie skúšok. Vo výroku rozhodnutia sa konštatuje, že v e-mailovej komunikácii s fiktívnym študentom P. U. v dňoch 19.-23. októbra 2014 upresnila spôsob realizácie služby aj platbu za ňu: záujemca zašle zadanie priamo zo skúšky následne mu (žalobkyňa alebo doučovateľ) zašle obratom postupne riešené príklady tak, aby ich záujemca stihol odpísať; platba za služby prebieha v dvoch častiach - polovica pred a polovica po vypracovaní skúšky. V odôvodnení prvostupňového rozhodnutia sa konštatuje, že dohadovanie priebehu odovzdania zadani/riešení a spôsobu platby posúva vypracovanie skúšok z roviny marketingového ťahu k reálne premyslenej ponuke. Potrestaní študenti podľa rozhodnutia stavali vedome svoje podnikanie aj na podvádzaní, resp. nečestnom správaní sa na skúškach, do úvahy boli vzaté tiež razantné výzvy študentov so študentskej ankety vyzývajúce učiteľov a vedenie fakulty k trestaniu odpisovania a podvádzania na skúškach a písomkách. Za závažný disciplinárny priestupok rozhodnutie označuje zneváženie dobrej povesti alebo mena fakulty a univerzity, konanie v rozpore s dobrými mravmi v súvislosti s plnením študijných povinností, a to najmä zarábanie na nedovolennej spolupráci a napovedaní v priebehu overovania vedomostí študentov.

Proti uvedenému rozhodnutiu podala žalobkyňa žiadosť o jeho preskúmanie rektorovi Univerzity Komenského v Bratislave, ktorý rozhodnutím č. OŠV 254/2015 DIV/8 zo dňa 17.01.2015 žiadosť zamietol a rozhodnutie dekana FMFI UK zo dňa 09.12.2014 potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia rektor poukázal na všetky podklady, na základe ktorých sa rozhodovalo, pričom uviedol, že poslednú e-mailovú komunikáciu žalobkyne s fiktívnym študentom zo dňa 21.11.2014, v ktorej uvádza, že neposkytuje

služby vypracovania skúšok, považuje za bezpredmetnú, nakoľko táto bola realizovaná až po začatí disciplinárneho konania. Poukázal na hlavné úlohy vysokých škôl definované v § 1 ods. 4 písm. a/ zákona o vysokých školách a konštatoval, že ide nielen o nadobudnutie odborného vzdelania, ale rovnako aj o integrálnu formáciu osobnosti študenta, ktorý sa vo svojich postojoch a konaní riadi etickými všeobecne zachovávanými a uznávanými zásadami demokratickej spoločnosti. Súčasťou takýchto zásad je aj dodržiavanie záväzných právnych predpisov verejného poriadku, v prípade študenta aj vnútorných predpisov univerzity a jej súčastí. Konanie v rozpore s dobrými mravmi v súvislosti s plnením študijných povinností v zmysle čl. 4 ods. 5 písm. e/ Disciplinárneho poriadku UK bolo realizované ponukou nekorektného správania, pretože akákoľvek forma odpisovania alebo nedovolennej spolupráce alebo napovedania a v priebehu písomného alebo ústneho overovania vedomostí študentov je považovaná za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Priestupku sa podľa rozhodnutia dopúšťa nielen ten, kto využíva nedovolenú spoluprácu, ale i ten, kto takúto nápovedu ponúka alebo poskytuje. Verejne dostupná ponuka na vypracovanie skúšok je podľa napadnutého rozhodnutia neakceptovateľná, je v hrubom rozpore s povinnosťami študenta, dobrými mravmi, ako aj so sľubom, ktorý žalobkyňa vyjadrila pri bakalárskej promócii, že hodnosť bakalára zachová bezúhonnú a nedotknutú a že si bude ctíť pravdu a spravodlivosť, riadiť sa s vedomím a pocitom zodpovednosti za svoje skutky. Závažnosť a dosah takéhoto konania ohrozuje podľa rektora dobré meno univerzity tým, že má potenciál vážne spochybníť vysoké nároky kladené na prípravu študentov, odbornú a morálnu kvalitu jej absolventov, ako aj autoritu a vážnosť vysokoškolských pedagógov.

Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 1 ods. 2, ods. 4 písm. a/, v spojení s § 65 ods. 1, 3, s § 66 ods. 1, písm. d/, s § 72 ods. 1, 2, 6 zákona o vysokých školách a v intenciách ustanovení čl. 4 ods. 1, ods. 5 písm. e/, v spojení s čl. 5 ods. 1, 2, ods. 8 písm. a/, s čl. 6 ods. 3, s čl. 10 ods. 5 Disciplinárneho poriadku Univerzity Komenského v Bratislave pre študentov (vnútorný predpis č. 8/2008), ktorú právnu úpravu citoval, postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov.

Krajský súd poukázal na to, že z právnych noriem, ktoré citoval, vyplýva, že poslaním vysokých škôl je okrem iného rozvíjať harmonickú osobnosť, vedomosti, múdrosť, dobro a tvorivosť v človeku, pričom toto poslanie vysoké školy naplňajú aj výchovou odborníkov s najvyšším vzdelaním, vysokými morálnymi zásadami občianskou a spoločenskou spoločnosťou. Na základe zákona o vysokých školách je vysoká škola oprávnená vykonávať disciplinárnu právomoc nad študentmi v súlade s vnútornými predpismi školy a v prípade preukázania disciplinárneho priestupku študenta aj rozhodovať o disciplinárnych opatreniach, vrátane vylúčenia študenta zo štúdia. Disciplinárny poriadok UK obsahuje demonštratívny (neuzavretý) výpočet skutkových podstat disciplinárnych priestupkov študentov (článok 4 ods. 5 písm. a/ až r/), pričom jednou z explicitne upravených je konanie študenta v rozpore s dobrými mravmi v súvislosti s plnením študijných povinností. Článok 4 ods. 5 písm. e/ Disciplinárneho poriadku uvádza príklady konania študenta, ktoré sa priečia dobrým mravom a považuje sa za disciplinárny priestupok. Výslovne stanovuje, že konaním v rozpore s dobrými mravmi v súvislosti s plnením študijných povinností je akákoľvek forma odpisovania alebo nedovolennej spolupráce alebo napovedania v priebehu písomného alebo ústneho overovania vedomostí študentov.

Krajský súd konštatoval, že vymedzenie konania, ktoré sa považuje za disciplinárny priestupok, ako aj definovanie počínania študenta v rozpore s dobrými mravmi, je ponechané na disciplinárne orgány, ktoré sú povinné najneskôr v návrhu na začatie disciplinárneho konania uviesť presný popis konania, ktoré sa považuje za disciplinárny priestupok, s označením predpisov, ktoré boli jeho spáchaním porušené. To znamená, že je v diskrečnej právomoci disciplinárnych orgánov uvážiť, aké sú hranice dobrých mravov v súvislosti s plnením jeho študijných povinností a či skutok, o ktorom sa koná, tieto hranice presahuje a z akých dôvodov.

Vychádzajúc zo skutkových zistení krajský súd dospel k záveru o zákonnosti a rozhodnutia Dekana Fakulty žalovanej. Vymedzený skutok, pre spáchanie ktorého sa začalo disciplinárne konanie, považoval krajský súd za dostatočný a spĺňajúci požiadavky Disciplinárneho poriadku UK. Konštatoval, že skutočnosť, že vo výroku tohto rozhodnutia chýba označenie písm. e/ uvedeného ustanovenia, ktoré

bolo konaním žalobkyne porušené, nespôsobuje nezrozumiteľnosť rozhodnutia, pretože úplné označenie porušeného predpisu sa uvádza tak v oznámení o začatí disciplinárneho konania, ako aj vo výroku druhostupňového rozhodnutia. Ide o formálnu chybu, ktorá nemohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutí v predmetnej veci.

Za dôvodnú krajský súd nepovažoval ani námietku žalobkyne o nedostatočnom skutkovom vymedzení postihovaného konania, ktoré bolo definované miestom, časom, i spôsobom jeho spáchania. V danej súvislosti uviedol, že hoci vo výroku prvostupňového rozhodnutia bol stručne popísaný aj obsah e-mailovej komunikácie žalobkyne s fiktívnym študentom, týkajúci sa spôsobu realizácie služby (vypracovanie skúšok) a platby za ňu, skutkovým základom bola ponuka „on-line“ vypracovania skúšok na webovej stránke www.K.sk v období najmenej od októbra až do novembra 2014. Táto skutočnosť bola preukázaná verejne prístupným obsahom webovej stránky a nakoniec i stanoviskom žalobkyne, ktorá zverejnenú ponuku na vypracovanie skúšok nepoprela. E-mailová komunikácia svedčiaca o reálnosti ponuky prebehla medzi fiktívnym študentom, ktorého identita nebola v konaní sprístupnená, a žalobkyňou, ktorá na použitie tejto komunikácie na účely disciplinárneho konania síce nedala predchádzajúci súhlas, ale urobila tak v druhostupňovom konaní, keď prepis predmetnej komunikácie pripojila k žiadosti o preskúmanie prvostupňového rozhodnutia. S ohľadom na jednoznačne prejavovaný súhlas žalobkyne s použitím prepisu e-mailovej komunikácie s fiktívnym študentom na účely prieskumu prvostupňového rozhodnutia v disciplinárnom konaní nemožno konštatovať, že by išlo o nezákonne získaný dôkaz, na ktorý by sa v disciplinárnom konaní nemalo prihliadať. Treba však znovu zdôrazniť, že disciplinárny priestupok nebol spáchaný uskutočnením predmetnej e-mailovej komunikácie, ale neetickej ponuky na vypracovanie skúšok. Komunikácia s fiktívnym študentom slúžila prakticky len ako dokumentácia reálnosti ponuky a tvorila podklad pre záver disciplinárnych orgánov, že „dohadovanie priebehu odovzdania zadání/riešení a spôsobu platby posúva vypracovanie skúšok z roviny marketingového ťahu k reálne premyslenej ponuke“.

Podľa názoru krajského súdu napadnuté rozhodnutia rektora Univerzity Komenského v Bratislave v spojení s prvostupňovým rozhodnutím obsahujú všetky náležitosti rozhodnutia o disciplinárnom opatrení predpísané zákonom o vysokých školách a Disciplinárnym poriadkom UK, dostatočne vymedzujú skutok, pre ktorý bolo začaté disciplinárne konanie, i označenie ustanovenia Disciplinárneho poriadku UK, ktoré bolo týmto skutkom porušené. Napadnuté rozhodnutie sa opiera o zákonným spôsobom získané dôkazy a dáva síce stručnú, ale pre potreby súdneho prieskumu dostatočnú odpoveď na všetky relevantné námietky žalobkyne uvedené v žiadosti o preskúmanie prvostupňového rozhodnutia.

Vo vzťahu k uloženej sankcii krajský súd konštatoval, že žalovaný zrozumiteľne vysvetlil, prečo považoval spáchaný disciplinárny priestupok za mimoriadne závažný, zdôvodnil tiež, aký je jeho dosah a možné následky. Vyhodnotil aj význam posledného e-mailu žalobkyne adresovaného fiktívnemu študentovi dňa 21.11.2012, ktorý sa uskutočnil po začatí disciplinárneho konania, s ktorým hodnotením sa stotožnil. Ďalej krajský súd uviedol, že skutočnosť, že sa žalobkyňa v disciplinárnom konaní nemala možnosť vyjadriť k čestnému vyhláseniu pracovníčky študijného oddelenia fakulty L. Q. P., ktoré sa spomína až v druhostupňovom rozhodnutí, nemohla mať s ohľadom na jeho obsah a nepatrný dôkazný význam vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Mal za to, že z dôvodov žaloby nie je zrejmé, akým spôsobom táto skutočnosť reálne ukrátila žalobkyňu na jej právach, ani k akým skutkovým zisteniam by mohlo vyjadrenie žalobkyne k predmetnému čestnému vyhláseniu viesť.

Za nedôvodnú krajský súd považoval aj námietku týkajúcu sa anonymity študenta, ktorý reagoval na zverejnenú ponuku, zastávajúc názor, že z hľadiska posúdenia okolností spáchania skutku nie je podstatné, aká je identita osoby, s ktorou žalobkyňa komunikovala, ale to, že žalobkyňa v uskutočnenej komunikácii potvrdila vážnosť neetickej ponuky založenej na podvádzaní pri skúškach a za poskytnutie takejto služby dojednala i cenu.

Poukazom na to, že za nedostatok vydaných disciplinárnych rozhodnutí je treba považovať skutočnosť, že disciplinárne orgány sa nevysporiadali s dovtedajším správaním žalobkyne a jej študijnými výsledkami, ako to ukladá čl. 5 ods. 2 Disciplinárneho poriadku UK, aj keď z vyhodnotenia závažnosti

disciplinárneho priestupku v dôvodoch napadnutého rozhodnutia možno vyvodit', že počínanie žalobkyne považoval žalovaný za natoľko neakceptovateľné, že ani dovedajšie správanie žalobkyne by nemohlo vyslovené závery spochybniť, krajský súd konštatoval, že napriek tomu ide o chybu, nemožno mať za to, že by táto mohla mať za následok nezákonnosť rozhodnutia, pre ktorú by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec žalovanej na doplnenie dôvodov.

Podľa názoru krajského súdu aj so zreteľom na evidentný rozpor konania žalobkyne s dobrými mravmi, etikou študenta, všeobecnou spoločenskou morálkou a hodnotami, ktoré má vysoká škola v študentovi rozvíjať, bolo možné pri rozhodovaní o druhu disciplinárneho opatrenia voči žalobkyňi vziať do úvahy fakt, že k skutočnému podvádzaniu pri skúškach nedošlo a pravdepodobne ani dôjsť nemohlo, keby bol pedagogický dozor pri vypracovávaní skúšok dôsledný, konštatujúc, že nemožno nevnímať ani skutočnosť, že v osobe žalobkyne ide nesporne o talentovaného mladého človeka, ktorý vo svojej nezrelosti nedomyslel následky svojho počínania a v priebehu disciplinárneho konania ho oľutoval. Z hľadiska individuálnej prevencie krajský súd predpokladal, že už samotné disciplinárne konanie by muselo mať na žalobkyňu výchovný vplyv a priniesť jej do života veľké ponaučenie a na druhej strane považoval za pochopiteľné, že z pohľadu generálnej prevencie zachovanie dobrého mena a autority univerzity vyžaduje dať jednoznačne najavo, že podobné správanie v budúcnosti nemožno tolerovať.

Krajský súd konštatujúc zákonnosť rozhodnutia žalovaného o uložení najprísnejšieho trestu pre žalobkyňu, dospel k záveru, že uváženie disciplinárnych orgánov vysokej školy neprípustným spôsobom neprekračuje medze a hľadiská stanovené zákonom pre realizáciu disciplinárnej právomoci kompetentných orgánov vysokej školy, a preto podľa § 250j ods. 1 O.s.p. žalobu zamietol.

Krajský súd vyhovel návrhu žalovanej zo dňa 23.04.2015 na zrušenie odkladu vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, ktorý predseda senátu povolil podľa § 250c ods. 1 veta druhá O.s.p. uznesením zo dňa 20.02.2015, č. k. 2S 33/2015-55. Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že vzhľadom na ukončenie posledného ročníka magisterského štúdia je predpoklad, že po rozhodnutí o odklade vykonateľnosti rozhodnutia o vylúčení zo štúdia bolo žalobkyňi umožnené splniť všetky materiálne podmienky pre ukončenie študijného programu, a preto pominula hrozba závažnej ujmy, ktorá bola dôvodom odloženia vykonateľnosti, a to aj vo väzbe na poberanie sirotského dôchodku, keďže riadnym ukončením štúdia by žalobkyňi zanikol nárok na tento dôchodok, aj keby vylúčená zo štúdia nebola.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. Nepriznal účastníkom právo na náhradu trov, pretože žalobkyňa vo veci úspech nemala a žalovanej v systéme správneho súdnictva právo na náhradu trov konania o preskúmanie zákonnosti jeho rozhodnutia zásadne neprináleží.

2.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolala žalobkyňa. Navrhovala, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. júna 2015 sp. zn. 2S 33/2015 zmenil tak, že zruší rozhodnutie žalovanej zo dňa 17.01.2015 č. OŠV 254/2015 D IV/8, ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa č. ŠO 1096/2014 DIV/8 zo dňa 09.12.2014 a vráti vec správne mu orgánu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uplatnila si náhradu trov konania.

V dôvodoch odvolania žalobkyňa namietala, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2, písm. d/ O.s.p.), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia (§ 205 ods. 2, písm. f/ O.s.p.) a je nepreskúmateľné.

Výtýkala súdu prvého stupňa, že sa nevysporiadal so všetkými námietkami ňou vznesenými v žalobe. V danej súvislosti poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - uznesenie z 25. januára 2012, sp. zn. 2Sžo 25/2011 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2012, uznesenie z 16. februára 2011, sp. zn. 2Sžf 9/2010.

Nesúhlasila s argumentáciou súdu prvého stupňa vo vzťahu k uloženiu toho najprísnejšieho trestu, že nejde o pochybenie, ktoré by malo za následok nezákonnosť rozhodnutia. Výslovila názor, že právny názor prvostupňového súdu je v rozpore s ustálenou judikatúrou, v ktorej súvislosti poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu z 19.05.2010 sp. zn. 2Sžo 238/2009. Poukazom na čl. 5 bod 2 Disciplinárneho poriadku UK, namietala, že z odôvodnení napadnutých rozhodnutí nevyplýva, ako sa správne orgány vysporiadali s charakterom a závažnosťou disciplinárneho priestupku, nebola zohľadnená miera zavinenia, dôsledok disciplinárneho priestupku, jej doterajšie správanie, študijné výsledky a pod. Považovala rozhodnutia správnych orgánov za formálne a arbitrárne, čo pri najprísnejšie uloženom disciplinárnom opatrení je právne neakceptovateľné. Poukazom na odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu namietala, že toto je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

Vo vzťahu k žalobnej námietke týkajúcej sa výroku rozhodnutia o uložení disciplinárneho opatrenia trvala na tom, že výroková časť rozhodnutia nespĺňa základné náležitosti rozhodnutia. Poukazom na právnu úpravu ustanovenú v čl. 4 ods. 1, v spojení s čl. 5 ods.1 Disciplinárneho poriadku UK, ktoré citovala, uviedla, že z výrokovej časti nie je zrejmé vo vzťahu k čl. 4 ods. 1, ktorý konkrétny všeobecne záväzný právny predpis, vnútorný predpis UK alebo jej súčasť, alebo verejného poriadku mala porušiť. Namietala, že v danom prípade nielen výrok napadnutého rozhodnutia, ale ani odôvodnenie rozhodnutia o uložení sankcie neobsahujú dostatočne vymedzenie skutku a ani neuvádzajú, ktorý konkrétny všeobecne záväzný právny predpis alebo vnútorný predpis UK alebo jej súčasť bol porušený. Poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR - uznesenie z 16.02.2011 sp. zn. 2Sžf 9/2010 zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2012 pod č. 30, rozsudok NS SR z 19.05.2010, sp. zn. 2Sžo 238/2009 zverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2012 pod č. 31.

Upriamiac pozornosť na skutočnosť, že žalovaná v napadnutom rozhodnutí doplnila výrokovú časť v skutkovej vete uvedenie konkrétneho priestupku podľa čl. 4 ods. 5 písm. e/ Disciplinárneho poriadku UK, žalobkyňa namietala, že nie je zrejmé, na základe čoho ju tam správny orgán druhého stupňa doplnil, poukazom na právnu úpravu v čl. 10 ods. 5 v spojení s čl. 4 ods. 5, písm. a/ - r/ a s čl. 6 ods. 3, písm. a/ Disciplinárneho poriadku UK.

Ďalej žalobkyňa tvrdila, že ak mala priestupok spáchať v období najmenej od októbra až november 2014, toto časové obdobie nie je skúšobným obdobím, teda k spáchaniu priestupku ani nemohlo dôjsť. Namietala, že zápisnicu z prejednávania priestupku nikdy nevidela, táto sa počas konania nevyhotovovala a nemôže byť ňou ani podpísaná a ak sa v nej konštatuje, že sa priznala k spáchaniu priestupku, tak to nie je pravda.

Vytýkala súdu prvého stupňa, že sa vôbec nezaoberala jej námietkou uvedenou v jej vyjadrení z 12.11.2014, v ktorom podrobne zdôvodňuje údaje uvedené na jej webovej stránke. Poukazom na skutkové okolnosti uvedené v tomto vyjadrení uviedla, že je zrejmé, že službu uvedenú v rozhodnutí o disciplinárnom opatrení neposkytli, čo bolo aj fiktívnemu študentovi oznámené, k čomu predložila aj listinný dôkaz, ktorý druhostupňový správny orgán považoval za bezpredmetný. Žalobkyňa ďalej namietala, že v konaní o disciplinárnom priestupku nebolo tiež zohľadnené, že k takémuto skutku, teda ovplyvňovanie počas skúšky nikdy nedošlo. Poukázala tiež na to, že v posudzovanom prípade ani nemohlo dôjsť k nepovolenej pomoci počas skúšky „online“ keďže používanie mobilného telefónu počas skúšok je zakázané.

Namietala tiež zákonnosť dôkazu, pokiaľ správny orgán založil svoje skutkové zistenia na základe emailovej komunikácie s fiktívnym študentom P. U.. V danej súvislosti dala do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 11.04.2008, sp. zn. 22Cdo 4172/2007, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Tdo 51/2014 z 01.10.2014, rozsudok NS SR 2Sžo 97/2010 z 24.11.2010. Upriamiac pozornosť na právnu úpravu v čl. 22 ods. 1 Ústavy SR, žalobkyňa dôvodila, že je neprípustné, aby disciplinárna komisia vytvárala situáciu, v ktorej účelom bolo prostredníctvom fiktívneho študenta vytvoriť predpoklady na vyprovokovanie iného subjektu a rovnako nie je možné využívať v tomto konaní fiktívnu

osobu ako „agenta provokatéra“. Vyslovila názor, že na dôkaz získaný porušením základného ústavného práva nie je možné v konaní prihliadať a ak by správny orgán prihliadol k nezákonnému dôkazu a na základe takýchto dôkazov postavil skutkové zistenia, zaťažil by správne konanie chybou, ktorá by mala za následok vecne nesprávne a v konečnom dôsledku aj nezákonné rozhodnutie. Vytýkala súdu prvého stupňa, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa náležite nezaoberal otázkou zákonnosti získania dôkazov, čo zakladá dôvod pre jeho zrušenie pre nepreskúmateľnosť.

Žalobkyňa ďalej vytýkala súdu prvého stupňa, že sa nezaoberal ani jej namietaným porušením čl. 10 ods. 3 Disciplinárneho poriadku UK. Poukazom na listinné dôkazy, z ktorých vychádzal prvostupňový správny orgán uviedla, že správny orgán druhého stupňa v odôvodnení rozhodnutia sa odvoláva aj na čestné prehlásenie študijnej referentky FMFI UK L. Q. P., s ktorým dôkazom nebola oboznámená, pričom z prvostupňového správneho rozhodnutia vyplýva, že prvostupňový správny orgán z takého dôkazu nevychádzal. Namietala, že postupom správneho orgánu druhého stupňa jej bolo odňaté právo na konanie. Podľa názoru žalobkyne, žalovaná pochybila aj v tom, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa nevysporiadala so všetkými podstatnými skutočnosťami, najmä akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov, ako sa vyrovnala s návrhmi a námietkami účastníka konania, ako aj s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím žalobkyňa považovala za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov, zakladajúcich dôvod na zrušenie v zmysle § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.

Žalobkyňa v doplnení odvolania predložila listinný dôkaz - Výpis zo zasadnutia disciplinárnej komisie Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK z jej webovej stránky, tvrdiac, že tento predkladá na doplnenie právnej argumentácie uvedenej v bode III. odvolania.

3.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne navrhovala napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne a právne správny potvrdiť. S odvolacími dôvodmi uvedenými žalobkyňou v jej odvolaní nesúhlasila. Uviedla, že žalobkyňa v odvolaní neuviedla také námietky k správnosti preskúmaného rozhodnutia ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali jeho zmenu alebo zrušenie.

Konštatovala, že spolu s Fakultou fyziky, matematiky a informatiky UK považujú za závažný disciplinárny skutok zneváženie dobrej povesti alebo mena UK a fakulty konanie v rozpore s dobrými mravmi v súvislosti s plnením študijných povinností a to najmä zarábanie na nedovolennej spolupráci a napovedaní v priebehu overovania vedomostí študentov. Výmedzenie konania, ktoré sa považuje za disciplinárny priestupok, ako aj definovanie počínania študenta v rozpore s dobrými mravmi je tak ponechané na disciplinárne orgány, ktoré sú povinné najneskôr v návrhu na začatie disciplinárneho konania uviesť presný popis konania, ktoré sa považuje za disciplinárny priestupok s označením predpisov, ktoré boli jeho spáchaním porušené.

Žalovaná považovala za zavádzajúce tvrdenie žalobkyne, že disciplinárna komisia sama a umelo vytvára situáciu, ktorej účelom bolo vyprovokovanie iného subjektu, nemajúce oporu v zistenom skutkovom stave. Poukazom na skutkové zistenia v danej veci žalovaná tiež konštatovala, že u žalobkyne išlo o sofistikovanú formu ponuky, ktorá je nielen v rozpore s dobrými mravmi, ale aj so sľubom, ktorý vyjadrila pri bakalárskej promócií. Vyslovila názor, že závažnosť a dosah správania žalobkyne ohrozuje dobré meno žalovanej tým, že má potenciál vážne spochybniť vysoké nároky kladené na prípravu študentov, odbornú a morálnu kvalitu jej absolventov, ako aj autoritu a vážnosť vysokoškolských pedagógov.

K doplneniu odvolania žalobkyne, žalovaná uviedla, že pokiaľ žalobkyňa v doplnení odvolania rozšírila dôvody, pre ktoré považuje rozhodnutie žalovanej za nezákonné, odvolací súd by nemal na ne prihliadať z dôvodu koncentračnej zásady vyjadrenej v § 250b ods. 1 O.s.p.

4.

Podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok účinný od 01.07.2016 odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len „S.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania žalobkyne (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p., § 492 ods. 2 S.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p., § 492 ods. 2 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p., § 492 ods. 2 S.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok, ktorým krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu zo dňa 17. januára 2015 č. OŠV 254/2015 D IV/8 žiadajúc jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, ako aj konania im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Predmetom preskúmacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný s konečnou platnosťou rozhodol o disciplinárnej zodpovednosti žalobkyne a o jej vine a uložení sankcie za disciplinárne previnenie kladené jej za vinu.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že súd v procese súdneho prieskumu nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého

rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

Ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy (§ 250i ods. 2 O.s.p.).

Do uvedenej právnej normy bola transformovaná požiadavka tzv. „plnej jurisdikcie“ ako atribútu práva na spravodlivý proces, v zmysle ktorej súd pri svojom rozhodovaní nesmie byť obmedzený v skutkových otázkach len tým, čo vo veci zistil správny orgán, a to ani čo do rozsahu vykonaných dôkazov, ani ich obsahu a hodnotenia zo známych hľadísk závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Súd teda celkom samostatne a nezávisle hodnotí správnosť a úplnosť skutkových zistení zadovážených správnym orgánom, a ak pritom zistí skutkové, či (procesné) právne pochybenia, môže v zrušujúcom rozhodnutí správnemu orgánu uložiť povinnosť na ich odstránenie, nahradenie alebo doplnenie, alebo tak urobí sám.

Odvolačný súd zistil, že v danej veci súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovanej náležite nepostupoval v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v druhej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku citovaných vyššie, keď nevenoval dostatočnú pozornosť námietkam žalobkyne vznesených v jej žalobe, s týmito sa nedostatočne a nesprávne vysporiadal, z ktorých dôvodov odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvého stupňa o zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím.

Podľa čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Ústavný súd SR princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasť okrem iných stelesnené princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodiť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôkaz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané“ (ÚS 17/1999, Nález z 22. septembra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I.ÚS 44/1999, Nález z 13. októbra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382, I. ÚS 10/98). (I. ÚS 54/02. Nález z 13. novembra 2002. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 2002 - II. polrok, s. 750, nález Ústavného súdu SR č. PL. ÚS 22/06).

Judikátúra ústavného súdu tiež kladie dôraz, že v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy s uplatňovaním princípu právnej istoty v právom štáte sa spája požiadavka všeobecnosti, platnosti, trvácnosti, stability, racionálnosti a spravodlivého obsahu právnych noriem; medzi ústavné princípy vlastné právnomu štátu patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov, ako aj zásada primeranosti, resp. proporcionality (m. m. PL. ÚS 1/04).

Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok.

Z citovaného článku 152 ods. 4 ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Vplyvom ústavy dochádza k vsunutiu jej obsahovo-hodnotových vlastností do všeobecných pojmov zákona tak, aby bol zabezpečený ústavne konformný výklad. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je súčasťou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Práve tu je ťažisko činnosti správneho súdnictva, pretože dikcia zákona nemôže byť interpretovaná izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Orgány štátu, ako aj iné právnické subjekty realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl.7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

Z uvedeného vyplýva, že pre zabezpečenie materiálneho právneho štátu povinnosťou mocenských orgánov štátu, ako aj iných právnických subjektov, realizujú svoju rozhodovaciu právomoc, je nielen konať a rozhodovať na základe a v súlade so zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, ale ich povinnosťou je aj konať v súlade s právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR).

Odvolací súd v danej súvislosti dáva do pozornosti, že dňa 21. februára 1991 bol v Madride podpísaný v mene Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8, (ďalej len „Dohovor“) dojednaný v Ríme 4. novembra 1950, a ďalšie zmluvné dokumenty na tento Dohovor nadväzujúce, ktorý bol publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 209/1992 Zb. Uvedený Dohovor v súlade s čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky má prednosť pred zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vyplýva záver, že vzhľadom na nedostatok špeciálnej právnej úpravy pri posudzovaní správneho deliktu a rozhodovaní o ňom ako aj pri ukladaní sankcie je potrebné postupovať „*analogiae legis*“ podľa ustanovení obsahujúci trestnoprávnu úpravu, čo vyplýva zo znenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru, keď Dohovor v článku 6 ods. 1 veta prvá uvádza „akéhokoľvek trestné obvinenie“, z ktorej právnej úpravy aj v zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (nález sp. zn. III. ÚS 571/2015-47 zo dňa 12. apríla 2016), ako aj Najvyššieho súdu SR (rozsudok sp. zn. 8Sž/18, 22, 23, 24/2011 zo dňa 24. novembra 2011) vyplýva nevyhnutnosť poskytnúť každému subjektu, ktorému sa kladie za vinu spáchanie deliktu a ukladá sa mu zaň sankcia, záruky a práva, ktoré sú zakotvené v trestnom zákone a trestnom poriadku nielen obvinenému z trestného činu, ale aj subjektu, voči ktorému je vyvodzovaná administratívna zodpovednosť.

Napokon aj Odporúčanie výboru ministrov č. R(91) pre členské štáty o správnych sankciách, ktoré bolo schválené Výborom ministrov 13. februára 1991 na 452. zasadnutí zástupcov ministrov odporúča vládam členských štátov, aby sa vo svojom práve aj praxi riadili zásadami, ktoré vyplývajú z tohto odporúčania. Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti tohto odporúčania, je v ňom uvedené, že sa vzťahuje na správne akty, ktorými sa ukladá postih za správanie, ktoré je v rozpore s uplatniteľnými pravidlami, či už ide o pokuty alebo iné opatrenia trestnej povahy bez ohľadu na to, či majú peňažnú alebo inú povahu. Tieto druhy postihu sa považujú za správne sankcie.

Napriek tomu, že právna úprava ustanovená v právnej norme § 108 zákona č. 131/2002 Z. z. v spojení s čl. 15 ods. 2 Disciplinárneho poriadku Univerzity Komenského v Bratislave pre študentov stanoví, že na rozhodovanie o uložení disciplinárnych opatrení podľa tohto Disciplinárneho poriadku sa zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov - správny poriadok, nevzťahuje, disciplinárne konanie však vykazuje znaky konania trestnoprávneho charakteru, účelom ktorého je trestanie subjektu - študenta podliehajúceho disciplinárnej právomoci verejnej vysokej školy na rozhodovanie o vine a sankcii za preukázané porušenie právnej povinnosti. Vychádzajúc z uvedeného, správny orgán konajúci podľa ustanovení zákona o vysokých školách v spojení s Disciplinárnym poriadkom UK je povinný v disciplinárnom konaní postupovať v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru v spojení s čl. 7 ods. 5 Ústavy SR „*analogiae legis*“ podľa ustanovení trestnoprávnej úpravy zaručujúcej záruky a práva, ktoré sú zakotvené v trestnom zákone a trestnom poriadku, keďže vzhľadom na vyššie uvedené tieto sa zaručujú nielen obvinenému z trestného činu, ale aj subjektu, voči ktorému je vyvodzovaná administratívna zodpovednosť, za ktorú treba považovať aj disciplinárnu zodpovednosť.

Najvyšší súd z uvedených dôvodov zastáva názor, že ak teda zákon o vysokých školách a ani Disciplinárny poriadok univerzity Komenského v Bratislave pre študentov neustanovuje hmotnoprávnu a procesnoprávnu úpravu sankcionovania správnych deliktov je potrebné vychádzať z právnej teórie, ktorá v rámci verejnoprávnej zodpovednosti za protispoločenské konanie rozoznáva trestné činy, priestupky, iné správne delikty, ďalšej špecifikácii podliehajú správne disciplinárne delikty a správne delikty poriadkové. Deliktom je len také porušenie povinnosti (konanie alebo opomenutie), ktoré konkrétny zákon takto označuje. Rozlišovacím kritériom medzi jednotlivými druhmi deliktov podľa závažnosti je miera ich typovej spoločenskej nebezpečnosti vyjadrenej v znakoch skutkovej podstaty, u iných správnych deliktoch a disciplinárnych deliktoch ešte aj okruhom subjektov, ktoré sa deliktu môžu dopustiť (výstižne to určuje zákon o priestupkoch). V prípade správnych deliktov ide o tzv. správne trestanie, o postih správny orgánom za určité nedovolené konanie (či opomenutie). Je potrebné zdôrazniť, že formálne označenie určitého typu protispoločenského konania a tomu zodpovedajúcemu zaradeniu medzi trestné činy, priestupky, iné správne delikty a z toho vyodené následky v podobe sankcií, vrátane príslušného konania, pritom či už ide o oblasť súdneho alebo správneho trestania, je len vyjadrením reálnej trestnej politiky štátu, teda reflexia názoru spoločnosti na potrebnú mieru ochrany jednotlivých vzťahov a záujmov. Kriminalizácia, či naopak dekriminalizácia určitého konania nachádza výraz v platnej právnej úprave a v ich zmenách, voľbe procesných nástrojov potrebných k odhaleniu a dokázaniu konkrétnych skutkov ako aj prísnosti postihu delikventa.

V preskúmvanej veci z uvedených dôvodov preto bolo povinnosťou žalovanej v spojení so správny orgánom prvého stupňa v disciplinárnom konaní zistiť skutočný stav a pri tom postupovať v súčinnosti so žalobkyňou ako účastníkom tohto konania a vzhľadom na nedostatok špeciálnej právnej úpravy bolo potrebné pri posudzovaní jej disciplinárneho previnenia ako správneho deliktu a rozhodovaní o ňom ako aj pri ukladaní sankcie postupovať „*analogiae legis*“ podľa ustanovení obsahujúci trestnoprávnu úpravu (Trestný zákonník, Trestný poriadok).

V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011-85 z 28. novembra 2012, v ktorom Ústavný súd SR vyjadril svoje stanoviská a názory k právnej problematike trestania, charakterizujúci pojem trestu a význam trestných sadziieb, účel trestu v teórii trestného práva hmotného, zásadu primeranosti trestu k trestnému činu, za ktorý je trest ukladaný, individualizáciu trestu ako prostriedok dosiahnutia primeranosti trestu.

Odvolací súd z uvedeného nález Ústavného súdu Slovenskej republiky upriamuje pozornosť predovšetkým na konštatovanie ústavného súdu:

„Preambula Dohovoru a Štatútu Rady Európy odkazuje na to, že spoločným dedičstvom politických tradícií a ideálov, duchovných a morálnych hodnôt, sú v oblasti trestného práva princípy zákonnosti, humánnosti, primeranosti trestu a rešpektovanie ľudskej dôstojnosti formulované ešte osvietencami (bližšie: Repík B.: Evropská úmluva o ľudských právach a trestní právo. PRAHA: Nakladatelství ORAC, s. r. o., 2002. s. 29 a nasl.). Z týchto východísk je nevyhnutné postupovať aj pri ukladaní sankcie za protispoločenské konanie. Problematiky trestných sankcií sa týka viacero ustanovení dohovoru a jeho dodatkových protokolov [napr. čl. 2 ods. 1 dohovoru a Protokol č. 6 k dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd, čl. 3, čl. 4 ods. 3 písm. a/, čl. 5 ods. 1 písm. a/, d/ a e/ a čl. 7 dohovoru a nepriamo aj ďalšie ustanovenia]. Základný princíp podobne ako pri podmienkach trestnej zodpovednosti predstavuje princíp zákonnosti (nulla poena sine lege) vyžadujúci ukládanie trestu (trestných sankcií) výlučne na základe zákona a vylučujúci uloženie prísnejšieho trestu, než aký bolo možné uložiť na základe zákona účinného v čase spáchania trestného činu.

Čo sa týka požiadavky primeranosti trestu, túto požiadavku dohovor priamo nezakotvuje, judikatúra ESĽP však uplatňuje princíp proporcionality vyjadrujúci požiadavku zachovania spravodlivej rovnováhy medzi všeobecnými záujmami spoločnosti a garanciami základných práv jednotlivcov, resp. požiadavku proporcionality medzi zásahom do práva a sledovaným cieľom, pričom nevyhnutnosť rešpektovania tohto princípu zdôrazňuje aj pri zásahoch do práv chránených dohovorom majúcich podobu trestných sankcií.

Vychádzajúc z trestnoprávnej úpravy trest je najostrejším z prostriedkov štátneho donútenia, ktoré používa štát pri plnení svojich funkcií. Z ustanovenia § 31 ods. 1 Trestného zákona jasne vyplýva, že trest je následkom trestného činu. Ukládanie konkrétneho trestu páchatelovi teda musí byť v príčinnej súvislosti so spáchaním konkrétneho trestného činu páchatelom. Inak povedané, nevyhnutnou podmienkou a predpokladom uloženia konkrétneho trestu páchatelovi je spáchanie konkrétneho trestného činu páchatelom. Charakteristickým znakom trestu je, že sa ním spôsobuje ujma, ktorá spočíva vo výraznom zásahu do práv páchatela, pričom jednoznačne najcitlivejší zásah predstavuje zásah do jeho osobnej slobody.

Podľa ustanovenia § 34 Trestného zákona je účelom trestu ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestnej činnosti, pričom táto ochrana sa realizuje formou trestnej represie (tým, že sa páchatelovi zabráni v páchaní trestnej činnosti), individuálnej prevencie (tým, že sa vytvoria podmienky na výchovu páchatela k tomu, aby viedol riadny život) a generálnej prevencie (tým, že sa iní odradia od páchania trestnej činnosti). Ochrana spoločnosti ako účel trestu je v zhode s rezolúciou 1. kongresu Spojených národov v Ženeve z roku 1955. Úlohou trestu v boji proti kriminalite je prispieť k udržaniu kriminality v určitých hraniciach a podľa možnosti i k jej postupnému obmedzovaniu. Trest (a osobitne trest odňatia slobody) ako sankcia predstavuje najcitlivejší a najtvrdší prostriedok štátneho donútenia. Z hodnotového systému právneho štátu je nutné vyvodiť, že „sloboda môže byť zachovaná jedine tak, že sa s ňou bude nakladať ako s najväčším princípom, ktorý nesmie byť obetovaný účelnosti a jednotlivým výhodám" (Hayek, F. A.: Právo, zákonodarstvo a slobody. I. diel. Praha: Academia 1991, s. 56). Orientácia trestnoprávnej ochrany na ochranu osobnosti človeka, jeho dôstojnosti a jeho práv a slobôd vytvára dostatočný priestor na rozvoj ľudskej osobnosti a na fungovanie jedinca v spoločnosti. V tomto smere je potrebné vychádzať zo zásady, že „bez slobody jednotlivca neexistuje sloboda spoločnosti". S tým súvisí aj zásada uplatňovaná v trestnom práve, a to zásada humanizmu, ktorá zahŕňa nielen ochranu páchatela, jeho resocializáciu, či sociálnej integrácie, výkon trestu a ochranných opatrení, ale aj ochranu spoločnosti vrátane jej humanitných ideálov a hodnôt, ako aj ochranu potencionálnych obetí pred trestnými činmi. Trest realizuje svoje poslanie - ochranu spoločnosti niekoľkými funkciami, ako sú represia (zabránenie páchatelovi páchať ďalej trestnú činnosť), resocializácia páchatelov trestných činov, a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti. Aj keď represia a výchova sú z hľadiska účelu trestu veľmi dôležité, nie sú cieľom samy osebe, ale sú to prostriedky na dosiahnutie cieľa konečného, ktorým je ochrana spoločnosti pred kriminalitou. Pre trest je charakteristické, že je s ním spojené negatívne hodnotenie činu a osoby páchatela a že sa ukláda v závislosti od závažnosti činu vyjadrenej stupňom jeho spoločenskej nebezpečnosti, ktorá je rozhodujúca pre stanovenie druhu trestu a jeho výmery, pričom jeho prioritný účel sa dosahuje predovšetkým ukladaním trestov a ich výkonom. Vychádzajúc zo zásady humanity treba dodržať princíp úmernosti represie, aby táto neprekročila mieru nevyhnutnú pre splnenie účelu trestu. K naplneniu účelu trestu prispieva aj jeho preventívne pôsobenie, keď hrozba trestu formulovaného v trestnom kódexe odrádza verejnosť od páchania trestnej činnosti, pričom intenzita tejto prevencie rastie so zvyšovaním vedomia verejnosti o neodvratnosti a spravodlivosti trestov.

Predpokladom účinnej ochrany spoločnosti, teda účinnosti generálnej a individuálnej prevencie, je adekvátnosť trestov za spáchaný trestný čin.

Preventívno-výchovnú funkciu trestov zabezpečuje hrozba trestom. Trestný zákon nežiaduce a spoločnosti škodlivé konania premieta do skutkových podstát trestných činov a ujmu za ich spáchanie formuluje v podobe trestov. Trestný kódex plní svoju preventívno-výchovnú funkciu prostredníctvom stupnice druhov trestov a ich výmer za jednotlivé trestné činy vyjadrujúcej hodnotový úsudok o stupni zavrhnutiahodnosti jednotlivých trestných činov.

Teoretické východiská penológie poukazujú na potrebu zvoliť optimálnu mieru represie, keďže ani príliš mierny, ani príliš prísny trest podľa nej nepôsobia výchovne, ale demoralizujúco, zároveň varujú pred tzv. exemplárnym trestaním spočívajúcim v tom, že sa konkrétna prísnosť trestu neodôvodňuje hľadiskom individuálnej prevencie, ale potrebou odstrašiť verejnosť ustanovením prehnane prísnych trestov, kde je zintenzívnením represie potlačený moment prevencie.

Funkciu ochrany plní trest jednak voči páchatelovi trestného činu, voči ktorému sa prejavuje moment represie (zabránenie páchaniu trestnej činnosti) a individuálnej prevencie (výchova k riadnemu životu), jednak voči ďalším jednotlivcom, potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje moment generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestov na ostatných členov spoločnosti).

Moderné humanistické teórie zaoberajúce sa účelom trestu a trestného práva vôbec, teda myšlienky H. Grotia, C. Beccariu, I. Kanta, G. W. F. Hegla, L. Feuerbacha, F. von Liszta a ďalších právnych filozofov a tvorcov teórií trestov, resp. trestania, sú založené na myšlienke, že trestné konanie má sledovať rovnako preventívny a resocializačný cieľ, má totiž prispieť k zlepšeniu a náprave páchatel'a. Cieľom trestného konania má byť dosiahnutie toho, aby obvinený páchatel zaujal ku spáchaniu trestného činu sebakritický a kajúcny postoj, ktorý sľubuje možnosť jeho nápravy. Považuje sa za spravodlivé, aby bol vážne mienený sebakritický a kajúcny postoj „odmenený" miernejším trestom, napr. tak, ako to umožňuje súčasný inštitút poľahčujúcej okolnosti z dôvodu „úprimnej ľútosti", upravený v § 36 písm. 1/ Trestného zákona.

Pokiaľ si páchatel uvedomí, že trestným činom, ktorý spáchal porušil práva a slobody iných a rozhodne sa prijať trest, môžeme povedať, že páchatel sa, či už na základe vlastného svedomia alebo aj za pripojenia trestného konania, hrozby trestom alebo verejného odsúdenia, chce napraviť a pokúsiť sa vynahradiť spoločnosti škodu, ktorú spáchal. V takom prípade je dobré, že páchatel trest považuje za adekvátny, spravodlivý a súhlasí s ním. Primárnym cieľom trestného konania by však prirodzene nemalo byť hľadanie trestu, s ktorým páchatel bude súhlasiť, pretože páchatel, ktorý neprejaví skutočnú ľútosť nad svojimi činmi a nebude sa snažiť o nápravu, bude za svoj hlavný cieľ považovať dosiahnutie čo najnižšieho trestu a následne návrat k predchádzajúcemu spôsobu kriminálneho života.

Obsahom vykonávaného trestu je určitá ujma na inak chránených základných právach a slobodách páchatel'a (napr. na osobnej slobode, na majetku, na cti a pod.). Ujma nie je cieľom trestu, je iba nevyhnutným prostriedkom na dosiahnutie účelu trestu. V trestnom zákonodarstve právneho štátu nie je trest sám osebe účelom, nepredstavuje odplatu za spáchaný trestný čin. Toto ponímanie trestu sa líši od absolútnych teórií trestu vychádzajúcich zo zásady „punitur, quia peccatum est", teda „trestá sa, pretože bolo spáchané zlo". Naopak, relatívne teórie trestu spájali s jeho ukladaním určité pre spoločnosť užitočné ciele („punitur, ne peccetur", teda „trestá sa, aby nebolo páchané zlo"). Zmiešané teórie trestu usilovali o spojenie odplatnej i účelovej funkcie trestu.

Na tomto mieste je zároveň potrebné zdôrazniť, že ani absolútne teórie nepočítali s ukladaním neprímeraných trestov. Napriek niekedy drastickej povahe použitých trestnoprávnych prostriedkov totiž v zmysle zásady „oko za oko, zub za zub" ráтали so spôsobením rovnakej ujmy páchatel'ovi. Požiadavka primeranosti trestu je obsiahnutá i v myšlienke predstaviteľ'a absolútnej teórie trestu G. W. F. Hegla, podľa ktorého bezprávie je negáciou práva, a trest je teda negáciou tejto negácie. Hegel poukazuje na skutočnosť, že páchatel'a môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou, zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu.

Z uvedeného vyplýva, že v prípade, ak bude trest, resp. odplata obsiahnutá v treste, prísnejšia ako bezprávie spôsobené trestným činom, nedôjde len k negácii tohto bezprávia, ale zároveň uloženým trestom vznikne nové bezprávie - bezprávie voči neprimerane potrestanému páchatelovi trestného činu. Neprimeraný trest je teda negáciou práva, ktorá sa svojou podstatou (negovaním práva) ničím nelíši od trestného činu, pričom páchatel, ktorému toto bezprávie spôsobil štát, nebude mať možnosť dosiahnuť negáciu štátom spôsobenej negácie práva, keďže monopol na trestanie má v rukách štát.

Požiadavka, aby bol trest primeraný trestnému činu, za ktorý sa ukladá, sa však v trestnom práve presadzuje najneskôr už od dôb osvietenstva. V zmysle tejto požiadavky má byť trest úmerný škode, ktorú páchatel trestným činom spôsobil, a nemá páchatelovi spôsobiť zbytočné útrapy. Trest ako najzávažnejší zásah štátu do základných ľudských práv páchatela nesmie byť ukladaný mechanicky, bez zváženia všetkých okolností konkrétneho prípadu a pomerov páchatela. Z požiadavky primeranosti trestu jednoznačne vyplýva zákaz akéhokoľvek exemplárneho trestania. Trestnú represiu je preto nutné uplatňovať len v nevyhnutne nutnej miere. Trest nesmie byť prejavom neprimeraného inštitucionalizovaného násillia spoločnosti voči jednotlivcovi.

Trest, ktorým štát a spoločnosť reaguje na spáchaný trestný čin ako na nespravodlivé konanie, by mal nespravodlivosť spôsobenú trestným činom napraviť, a nie ešte viac rozmnožiť. Neprimeraný trest nemožno považovať za spravodlivý, spravodlivým je vždy len primeraný trest.

Neprimerane prísne (ale samozrejme i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchatela i spoločnosť.

U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchatelom či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu či jej dôveru v súdnu moc ako celok.

U páchatela neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchatel oprávnene nemôže považovať za spravodlivé. Páchatel je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktoré trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutným predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatela je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatela pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu tak možno považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

V tejto súvislosti právna veda pritom už i v minulosti opakovane vyslovila, že odstrašujúco má pôsobiť neodvratiteľnosť trestu, nie jeho prísnosť.

K rešpektovaniu požiadavky primeranosti trestu k spáchanému trestnému činu pritom musí dochádzať v dvoch rovinách: a/ individuálnej - v rámci rozhodovacej činnosti súdu pri ukladaní konkrétneho trestu páchatelovi za spáchanie konkrétneho trestného činu, b/ všeobecnej - v rámci normotvornej činnosti zákonodarcu pri stanovovaní všeobecných podmienok ukladania a výkonu trestov.

Trestné právo pritom tradične pristupuje k trestaniu recidivistov prísnejšie, a to vychádzajúc z myšlienky, že ak sa výchovné pôsobenie predchádzajúceho potrestania minulo účinkom a recidivista po predchádzajúcom odsúdení spáchaním ďalšieho trestného činu preukázal ľahostajnosť k hodnotovému systému spoločnosti, je v prípade ďalšieho odsúdenia na mieste prísnejšia represia a poskytnutie zvýšenej ochrany trestno-právnymi nástrojmi.

Je pritom zrejmé, že nevyhnutným predpokladom rešpektovania požiadavky primeranosti trestu súdom v individuálnej rovine je rešpektovanie tejto požiadavky zákonodarcom v rovine všeobecnej, keďže v zmysle zásady nulla poena sine lege je súd pri rozhodovaní o treste viazaný zákonom.

V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu,

ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Medzi skutočnosťami, na ktoré by v záujme individualizácie trestu mal súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadať, patria napr. spôsob spáchania činu a jeho následok, miera zavinenia, pohnútky, prít'azujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatel'a, pomery páchatel'a (majetkové, osobné, rodinné pomery, zdravotný stav páchatel'a a jeho rodiny) či možnosť jeho nápravy.

Tak ako pri rozhodovaní o vine i pri rozhodovaní o treste sa vnútorné presvedčenie súdu vytvára na základe logického úsudku, na zodpovednom a starostlivom zhodnotení každej z jednotlivých okolností prípadu individuálne i v ich vzájomných súvislostiach a v súhrne. Len dôsledné a dôkladné poznanie veci a všetkých okolností prípadu umožňuje, aby súd v zmysle zásad voľného uváženia, objektívnosti a diferencovanosti rozhodol o spravodlivej výmere konkrétneho trestu. Pri hodnotení jednotlivých okolností prípadu individuálne i v ich vzájomnej súvislosti sa uplatňujú predovšetkým analytické a syntetické metódy poznávania, indukcia i dedukcia, ako aj metódy formálnej i dialektickej logiky, ale aj ďalšie bežné metódy poznávania, aby ich výsledkom mohlo byť spravodlivé, jasné, zrozumiteľné a presvedčivé rozhodnutie.

Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácie tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste.

Je totiž neospravedlňiteľné, aby právo páchatel'a na primeraný trest zodpovedajúci jeho trestnému činu bolo obetované kolektívnemu spoločenskému záujmu bezpečnosti, pričom zahraničné kriminologické a penologické výskumy navyše celkom presvedčivo preukazujú, že neprimerané sprísňovanie trestnej represie, ktoré obvykle (pod vplyvom médií a vysokej miery punitivity obyvateľstva) predstavuje produkt emocionálnej a populistickej trestnej politiky, neprispieva k dosiahnutiu žiadneho pozitívneho výsledku v podobe zníženej kriminality, ale jeho jediným preukázateľným efektom sú chronicky preplnené väznice a rastúci index väzenskej populácie.

Zákonodarca ani v rámci boja s kriminalitou nesmie opúšťať základné dlhodobé konštanty moderného demokratického právneho štátu rešpektujúceho a chrániaceho základné ľudské práva a slobody (vrátane základných ľudských práv a slobôd páchatel'a trestného činu), a to predovšetkým požiadavku primeranosti, zásadu pomocnej úlohy trestného práva a poňatie trestného práva ako prostriedku ultima ratio, ako aj princíp humanity trestného práva."

Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd zastáva názor, že aj v disciplinárnom konaní, predmetom ktorého je zisťovanie viny za porušenie právnej povinnosti a uloženie sankcie, je podstatné preukázanie skutku, že účastník disciplinárneho konania, ktorý sa mal svojim konaním dopustiť porušenia právnej povinnosti, disciplinárne previnenie spáchal, ako aj preukázanie podmienok a príčin, za ktorých k spáchaniu skutku došlo a následne po preukázaní spáchania skutku a ustálenia viny páchatel'a, správny orgán môže pristúpiť k uloženiu sankcie, pričom pri jej určovaní je povinný vychádzať zo zásady primeranosti a proporcionality ukladanej sankcie, v rámci čoho posudzuje všetky okolnosti daného prípadu jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti, následky spôsobené porušením právnej povinnosti, v spojení s posudzovaním osoby páchatel'a, ktoré skutočnosťami majú rozhodujúci vplyv na sankciu, ktorú zákon predpokladá za spáchanie protispoločenského deliktu. Z uvedených dôvodov nemožno súhlasiť s konštatovaním žalovaného správneho orgánu, že vymedzenie konania, ktoré sa považuje za disciplinárny priestupok, ako aj definovanie počínania študenta v rozpore s dobrými mravmi je tak ponechané výlučne na disciplinárne orgány.

Zo skutkových okolností danej veci vyplýva, že správne orgány oboch stupňov v disciplinárnom konaní vedenom v prípade žalobkyne sa neriadili právnou úpravou uvedenou vyššie, majúcou za následok nezákonnosť ich postupu podmieňujúceho nezákonnosť ich rozhodnutí. Skutkové zistenia vyplývajúce z administratívneho spisu potvrdzujú, že disciplinárna komisia vypracovala zápis zo svojho zasadnutia dňa 01.12.2014, avšak z jej obsahu nijak nevyplýva či a ako vypovedala žalobkyňa vo veci vzneseného

obvinenia z disciplinárneho previnenia, ako aj či sa s uvedenou zápisnicou žalobkyňa mala možnosť oboznámiť, ktorým postupom správny orgán prvého stupňa zaťažil svoje konanie takou vadou, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia o uložení disciplinárneho opatrenia a ktorú skutočnosť samu osebe v procese sankcionovania žalobkyne obvinenej z disciplinárneho deliktu majúceho podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru charakter trestného obvinenia, je treba považovať za taký nedostatok, majúci za následok nezákonnosť rozhodnutia.

Z obsahu administratívneho spisu ďalej vyplýva, že podkladmi pre vydanie rozhodnutia o uložení disciplinárneho opatrenia žalobkyne boli čestné prehlásenie pracovníčky študijného oddelenia fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK z 04.11.2014, výpisy z internetovej stránky www.K.sk/matematika-vysoka-skola/. Odvolací súd vychádzajúc z ich obsahu dospel k záveru, že uvedené listiny nie sú spôsobilé preukázať disciplinárne previnenie žalobkyne tak závažnej intenzity ako je jej kladené za vinu. Disciplinárna komisia ani nevypočula „fiktívneho študenta“, pričom z obsahu administratívneho spisu je zrejmé, že ide o študenta s konkrétnou identitou. Disciplinárna komisia nevykonala žiaden dôkaz, aspoň to z administratívneho spisu nevyplýva, na preukázanie konkrétnych okolností skutku a jeho následkov a ani žiaden dôkaz k osobe žalobkyne ako páchatelky. Uvedené má za následok nedostatočne zistený skutkový stav veci, podmieňujúci predčasnosť záverov disciplinárnej komisie o spáchaní disciplinárneho previnenia s najvyššou závažnosťou žalobkyňou a tým, aj predčasnosť vydania rozhodnutia o ustálení viny a uložení sankcie žalobkyne za dopustenie sa disciplinárneho previnenia, kladeného jej za vinu.

Odvolací súd aj postup správnych orgánov oboch stupňov vo vzťahu k uloženej sankcie považoval v rozpore s princípmi primeranosti a proporcionality vyplývajúcimi z aplikácie čl. 6 ods. 1 Dohovoru v intenciách judikatúry ESLP ako aj Ústavného súdu SR, uvedenej vyššie. Neuniklo pritom pozornosti odvolaciemu súdu, že správne orgány oboch stupňov pri ukladaní sankcie prihliadali len na generálnu prevenciu uloženej sankcie bez akéhokoľvek vyhodnotenia osoby žalobkyne, na ktorú skutočnosť žiaden dôkaz ani nevykonali, resp. to z administratívneho spisu nevyplýva. Odvolací súd v rámci súdneho prieskumu napadnutých rozhodnutí vychádzajúc z plnej jurisdikcie a v intenciách názoru ústavného súdu, uvedených vyššie, považoval za neprijateľné, aby právo žalobkyne (páchatelky) na primeraný trest zodpovedajúci jej konaniu, ktorým porušila právnu povinnosť, bolo obetované kolektívnemu spoločenskému záujmu.

Z judikatúry ústavného súdu vyplývala povinnosť aj disciplinárnej komisii a následne správnym orgánom oboch stupňov založiť svoje rozhodovanie o vine ako i o potrestaní žalobkyne na základe zodpovednom a starostlivom zhodnotení každej z jednotlivých okolností prípadu individuálne i v ich vzájomných súvislostiach a v súhrne. Len dôsledné a dôkladné poznanie veci a všetkých okolností prípadu bolo predpokladom, aby správny orgán v zmysle zásad voľného uváženia, objektívnosti a diferencovanosti rozhodol o spravodlivom treste. Pri hodnotení jednotlivých okolností prípadu individuálne i v ich vzájomnej súvislosti sa uplatňujú predovšetkým analytické a syntetické metódy poznávania, indukcia i dedukcia, ako aj metódy formálnej i dialektickej logiky, ale aj ďalšie bežné metódy poznávania, aby ich výsledkom mohlo byť spravodlivé, jasné, zrozumiteľné a presvedčivé rozhodnutie. Požiadavka primeranosti disciplinárneho opatrenia ako trestu za porušenie povinnosti študenta a jeho individualizácie tak mala nútiť správny orgán prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda brániť jeho mechanickému postupu pri rozhodovaní o sankcii.

Odvolací súd po preskúmaní zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia žalovanej, vychádzajúc z uvedeného vyššie, dospel k záveru, že správne orgány oboch stupňov v danej veci nepostupovali v súlade s citovanou právnou úpravou, ako aj s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky a v neposlednom rade Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keď konanie zaťažili takou vadou, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a svoj záver založili na nedostatočne zistenom skutkovom stave.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu v napadnutej časti týkajúcej sa veci samej podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. veta prvá zmenil tak, že rozhodnutie žalovanej v

spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c/, e/ O.s.p. a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 492 ods. 2 S.s.p. a § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p a s ust. § 224 ods. 1, 2 O.s.p. Žalobkyni priznal právo na náhradu trov konania z dôvodu jej úspechu v tomto konaní. Priznal jej náhradu trov konania pozostávajúce zo zaplataenia súdneho poplatku za žalobu a odvolanie celkovo 140,- eur a z trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava, podanie žaloby po 139,83 eur za úkon právnej služby, písomné podanie na súd v 1 - 69,92 eur + režijný paušál 3 x á 8,39 eur, t.j. spolu 374,75 eur) podľa § 11 ods. 4, v spojení s § 13a ods. 1 písm. a/, b/, ods. 2, 5 a s § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ktoré jej vznikli v konaní pred súdom prvého stupňa. Odvolací súd žalobkyni náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní nepriznal v zmysle § 246c ods. 1, veta prvá v spojení s § 151 ods. 1, 2 O.s.p. a § 492 ods. 2 S.s.p., napriek jej úspechu v konaní, pretože ich výšku nevyčísľala.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.